

PETROZSÉNY és VIDÉKE

TÁRSADALMI, KÖZGAZDASÁGI és VEGYES TARTALMU HETILAP. — MEGJELNIK MINDEN VASÁRNAP REGGEL.

A lap előfizetési ára:

Egy negyedévre . . . 2 kor.
Fél évre . . . 4 .

Egészévre . . . 8 kor.
Egyes szám ára . . . 20 fil.

A lap szellemi részét illető közlemények a „Petrozsény és Vidéke” szerkesztőségéhez; az előfizetések pedig a kiadóhivatalhoz küldendők. Hirdetések, valamint nyílttéri közlemények mérsékelt áron számíttatnak.

Társadalmi reform.

Rövid szerkesztői pályafutásunk alatt csak nem minden szám megjelenése után hol itt, hol ott hangzott fel a békételenség; majd mindig sértve érezte magát valaki s nem egyszer valakik. Kerestük a hibát magunkban, de arra a meggyőződésre jutottunk, hogy az emberek nem szeretik hallani az igazságot, pedig az igazság ha néha éget is, de egyszersmind gyógyít. Kiegeti a lélekből, mint a tűzesvas kiegeti a testből, a rossz a beteg anyagot. Az igazság néha sért, de mindig megerősít. Megedzi a lelket a szenvedések elviselésére.

Az igazság fénye néha vakít, elhomályosítja a hozzá nem szokott szemet; de mindig világosság, mely nélkül nincs élet, vagy nincs az életnek gyönyörűsége.

Jaj azon egyének, társadalmi osztálynak, mely nem képes meghallgatni az igazságot, hanem csak a hízogés sima szavait érti. A hízogésát mely soha sem éget, de soha sem is gyógyít. A hízogésát mely soha sem sért, de nem is erősít. A hízogésát mely bár nem fény, mégis elvakít; mert puha, lágy kód, mely ráfekszik a lélek szemeire, hogy ne lássanak, mely elpuhit és gyávakká tesz; míg az igazság megedz és bátorságot kölcsönöz.

A hízogés a gyengeség, az igazság az erő forrása. A hízogés, az öntulbecsülés, az igazság a helyes önismeret szülője. A hízogés, egyének, társadalmak megrontója.

A gyermekeknek szoktak szoktak hízogkedni, hogy jók legyenek, de rendszeren ellenkező történetik, rosszak lesznek tőle; elkényeztetett gyermekek. — Asszonyoknak is hízoglegnek, de csak a gyengébb agyvelejuének, hiúknak, kaczeróknak, a kiknek sorából szedi áldozatait.

A szabad, független férfi sem nem hízogleg, sem nem fogadja el a hízoglés csábos szavait.

Az igazság adja a férfi léleknek a legszebb varázst a férfias erélyt. A gyengék, gyávák, pulyák, gyermekek nem bírnak az emberi lélek e legszebb, e legmagasztosabb tulajdonságával. — A férfias, öntudatos erély az, a mit magunkban különösen fejleszteni kell. Csak ezen erély — mely bátor a veszélyben, serény a munkában — teheti lehetségessé, hogy feladatainkat sikerrel oldjuk meg.

Meg kell mondanunk és tudni kell meghallgatni az igazságot.

Társadalmunknak nagy erényei mellett nagy hibái is vannak.

Fő hibánk részben az, hogy csak nagy uraktól képes elhalgatni a kizozanító figyelmeztetéseket. P. o. ha azt olvassa: „az iparosok szakképzettségének és erkölcsi nevelésének hiánya, mely azok nagy részénél tapasztalható, képezi a bajok kuforrását,” oda se neki; de ha más ugyanazt mondja habár más szavakkal is, megszólalnak Jericho falai alatt a trombiták: gyűlésekben nyilatkozatokban kívánnak maguknak elégtételt. Pedig tudnunk kellene, hogy a kik koruk hibáit, bűneit megostorozták, Juvenáltól Börneig a társadalom minden rétegéből támadtak.

Ki merné tagadni, hogy az arisztoeratikusszellem egész a nép alsó rétegéig hatolt. Az ir-

nok lenézi a díjnokot, a suszter a csizmadiát s a munkavezető az előmunkást; fölfelé mindnyájan demokraták vagyunk, de lefelé már aristokraták.

A nyugat már kiheverte e gyermek betegséget, Cobden utazó ügynök volt — magyarul vigécz — s Anglia mégis azon nagy szellemek közé számítja, a kiknek tanácsai a nemzet jövődjét állapítják meg.

Azok a közgazdák és hírneves politikusok, kik Angliában gyakran az ügyek, de mindig az eszmeirányzatok élén állanak, többnyire egyszerű boltosok, vagy kereskedők fiai. Ott nem tesznek különbséget a születés, állás és a talentum között. Ott megtudják becsülni a munka embereit magát a modern fejlődés, haladás és civilizáció alapját, a népek nagyságának megeremődjét, a munkát.

Nyugaton nem az a legnagyobb ur ki semmit sem dolgozik, míg nálunk minél kevesebbet dolgozik annál nagyobb ur.

Társadalmunk legsötétebb vonása a munka meg nem becsülése, még maga a munkás sem becsüli a maga munkáját, azért nézik le nálunk a munka emberét. A munka lenézése elpuhitja a lelket, melyet a munka edz mint a testet, fatalisztikus felfogást eredményez, meggátolja a vagyonszerzést.

Irigykedünk mások vagyoni gyarapodásán, lelki gyönyört érzünk pusztulásukon, s magunk részéről is igyekszünk azt előmozdítani. Pedig gazdagság nélkül nincs társadalmi jólét, nemzeti nagyság, a gazdag nemzeteré a hatalom s ezzel a jövő.

„Petrozsény és Vidéke” tárczája.

Byronból.

S TE SIRSZ.....

S te sirsz, ha lelkem bú, borong?

Oh, mond ezt, drága lány, megint!

De hogyha fáj neked, ne mondd —

Ne szenvedj értem semmi kint!

Vérem hideg; — reménytelen,

Sírád szívem már nem hevül —;

Ha meghalok, nyughelyemen

Te ha sóhajtasz egyedül.

Még áttör egy vigasztugár

Szívem homályos bánatán,

S enyhíti azt, egy percze bár —

Részvéted e sugár, oh lány;

Oh, áldva légyen az a csepp,

Mely arezodon végig futott!

A könny n e k e m legbecesebb,

Nekem, ki sírni nem tudok.

Kedves lány! Egykor e kebel

Hón érte, úgy mint a tiéd;

Most már mi sem bájölhat el

Engem, bánatnak emberét.

S te sirsz, ha lelkem bus, borong?

Oh, mondd ezt, drága lány, megint!

De hogyha fáj neked, ne mondd —

Ne szenvedj értem semmi kint!

RÉTHY GY.

Eltévedt sziv.

Ha pedig valaki elolvassná ezt, ezt a különös történetet, azt találna mondani, hogy ilyesmi nem történhetik az életben, az vegye tudomásul, hogy ez igaz történet. Lehetséges ugyan, hogy bolond vala e történet hőse. Amde megessett már, hogy a csörgősipkás bolond lehajtotta a fejét, mosolyra torzult arcán végig hullott a könny és akkor is azt mondták rá: ni a bolond! Ilyen az élet, a melynek színpadán a nagy tömeg sohasem érti a cselekményt.

Valahonnan mesziről került ide egy faluból a nagyvárosba a kisutcába. Nem volt senkije és nem volt semmije csak egy kicsi hivatala. Csöndesen magányosan élt kicsi szobájában a husz éves gyerek, olyan csöndesen, hogy szinte szomorúan. Sokszor láttam őt ablakában ülni, a hol, orákig némán hallgatta az udvaron álló platánok lombjainak sutogását. Észrevettem, hogy amint szeme elkalandozik fönn a magasban szelölő hajtottá ezüstös bárny felhők játékán a gondolatai messze szállnak, odajárnak valahova a hova ő is epedően vágyik. Egyszer aztán megismerkedtem vele. Kereszti Sándor hivatalnok vagyok, de nem leszek már soká, azt tette utána.

Miért? kérdeztem kíváncsian. Nincs kedvem — felelte.

Valóban igaz volt, szobájában láttam, hogy bizony nem olyasmivel foglalkozik mi a könyvelés és számfejtés tudományának gyarapítására szolgál. Költemények, regények, de legfőképp szindarabok kötetének tömege hevert az asztalon. A platánokon kívül ezek voltak az ő társasága. A lakásán és hivatalán kívül csak egyetlenegy helyre járt s ez színház volt. Főleg az egyik operett színházba járt nagyon gyakran. Az arzevaló pénzt pedig a szájától sporulta el szegény fiu. Gyakran együtt voltunk, de annál többet nem tudtam meg róla soha, de egész lénye magatartása elárulta, hogy valami: van a szívében valami vágy, a mely nagyon boldoggá vagy nagyon boldogtalaná tudná tenni. Egyszer együtt voltunk a színházban, ha jól tudom Lilit adták. Kereszti az egész előadás alatt álmadozva ült e helyen. S mikor a függöny utoljára lehullott észrevettem, miként fojt el egy sóhajást. Kivételesen nagyot sétáltunk előadásután, egy kerülővel ismét a színházhoz jutottunk, melynek kapui zárva, ablakai sötétek voltak. Kereszti megállt.

Nézd ez épületet szolt Feketén, némán mered előttünk, mi szép színes volt, most hideg hangtalan, sötét, s ez így helyes, mert lásd ez épület egy hatalmas koporsó. Tömerdek édes álom, boldogságról szott ábránd, epedő vágy temetője. Most temetői csendesség, gyászos kietlen feketeség honol ott belül. A ragyogó lángok kialudtak, a dalok elhangzottak, üres minden. De az elhagyott nézőtéren, a tátogó színpadon, a páholyok melyében, a kuliszák festett lombjai között sok keserves fájdalom szulte sóhaj bujdosik s fönn a magasban a csillár kialudt lámpái között összelelkezik egy — egy titkon ejtett könnycsepp tűnő párjával.

Tudunk ugyan mi dolgozni koronkint, de mint a rohanó hegyipatak, mely zajongva tör elő hogy ismét eltűnjék.

A kitartó, rendszeres, következetes munka az, a mit nem szeretünk, a munkát ellenségnek tekintjük.

Tagadhatlan, hogy a munkának ha nem is szeretete, de kényszere fokozódott, azért még mindig keveset dolgozunk és nem dolgozunk lelkesedéssel szenvedéllyel.

A munkának ösztöne, szenvedélye jellemzi a modern társadalmakat. Angliában, Franciaországban, Németországban dolgozik az is, a ki nem kénytelen vele. Dolgoznak a legnagyobb urak, dolgoznak a leggazdagabb emberek, sőt ezek dolgoznak a legtöbbet.

A tüzes nyelvek, melyek Pünkösdkor szálltak az apostolokra, né beszélőképességünket, hanem munkakedvünket sokasítsa s égesse ki munka megvetésünket és egyéb hibáinkat. És akkor a munka gyümölcseivel fegyverzetten sokkal sikeresebben szállhatunk szembe Ausztria szertelen követeléseivel. Befogjuk látni hogy egy földmivelő állam megfelelő ipar nélkül Europa közepén meg nem állhat.

Ehez azonban tüzes nyelvek kellenek. A tüzes nyelvekben pedig lángoló hazaszeretet. Az a szent tűz, mely nélkül soha nagy tett nem létesült. E szent tűz hevítsen imádatlással szeretni nemzeti erőnyeinket, soha nem hűlő hévvel csüngeni a haza jövőjén.

E szent tűz gyújtsa fel azt a lángot mely a munka hős tetteire lelkesítsen mindnyájunkat. Ez fogja reformálni társadalmunkat. Hasztalan a modern állam, ha nincs modern társadalom. A társadalom reformjának kellene megelőznie az állami reformokat.

Kiesiny társadalmunk máris egy nagy gyűrűzetnek szolgálhat példányképül. A sok kis erő összesége teszi az állam hatalmas erejét.

Közigazgatási bejárás.

A tudomány utai megszámlálhatatlanok; újabb meg újabb vívmányaival tölta előre a körkötvetelte haladás szekerét. A ki utoljára két évtizeddel ezelőtt látta s ma ujra végig sétál a Zsilvölgyén azt fogja gondolni leg-

Olykor ha innen távozom bármily vidáman daloltak, kacagtak is, én úgy érzem mintha temetést lett volna. De a ravatalt nem látta senki, ott volt valaki szívében. Kereszti elhallgatott és pedig néztem őt e beszéd alatt. Szemében valami végtelen fájdalom kifejezése látszott. Halkan szólítottam meg, hogy jöjjön haza.

Megyek megyék, sutlogta csöndesen ingatva fejét a sötét épület felé. Mikor hazaérve a platánok alatt kezemet megszorítva bágyadt mosolylyal mondá.

„Bolondokat beszéltem, de ne haragudj érte”-szólt, ezzel elváltunk.

Három hétig nem láttam Keresztit. Egyszer aztán mikor haza jöttem az egész háznép sirt, szobaasszonyom pedig elmondta hogy siessék a Rókusba, Kereszti meglátta magát. Mikor odaértem még élt, az orvos mondta, hogy valam akart utoljára még beszélni, siessék mert nem sok idő van már. Mikor oda léptem az ágyhoz Kereszti oda vont magához és könyörgő hangon elmondta tragédiáját.

Senkisem tudja miért ültem meg magam neked elmondom. A szivem szakadt meg. Szerettem egy leányt, színésznőt te sejtethet, hogy kit. Két éve már minden gondolatom az övé volt. A legnagyobb nélkülözések és lemondások árán mentem a színházba, hogy beszélhessek vele. Erre legjobb módnak gondoltam, hogy virágot nyujtsak föl neki úgy, mint más. Egy félévi nyomorgások után össze hoztam az árát. A szép bokrétára ráakasztottam a névjegyemet és így adták fel neki a zenekarból. Fölvonás után pedig siettem föl a színpadra, hogy bemutatkozzam neki. Az ültözője előtt, melybe épp akkor hordtak virágot, köztük az enyémet is, sok ember állott, én meg álltam, nem tudtam közel jutni hozzá. A körülállói üdvözölték, bókoltak neki s egy szál virágot kértek.

alább is, hogy áthelyezték ezt a völgykatlant Amerikába valamely iparállamába; annyira ki van vetkőztetve őskori alakjából. És az a vasszorgalom, az az előre látás és az az okszerű bőkezűség az anyagaikban, melyet a megfigyelő az itt letelepült társulatok részéről az utóbbi időben oly nagy arányban észlelhetett, arra enged következtetni, hogy ez még nem mind, be fog és be kell következzen az az idő a midőn a petrozsényi járást képező Zsilvölgy egy ipari mint kereskedelmi szempontból édes hazánk egy legvirágzóbb pontja lesz.

Hogy már ma is kívánnunk sok tekintetben s olyant tudunk mutatni a mit esetleges vendégeink sem a három halom alján, sem a négy folyó mentén nem találhatnának fel tanúságot tehet erről a f. hó 21-én megtartott közigazgatási bejárás. Ekkor volt ugyanis a hivatalos megnyitása annak a sodronypályának, melyet a Pollacsek és Scheiber fűrészvállalat részére épített a hírneves Th. Obach bécsi cég ez időszert a Pollacsek és társánál alkalmazott Rüppel Vilmos üzemvezető mérnök felügyelete és vezetése mellett.

Ez az újabb alkotás minket azért is érdekelhet, mert jollehet külföldi cég létesítette, minden egyes darabja hazai gyártmány.

A bizottság által részletesen megvizsgált és a két napi tanulmány tárgygyá tett öt és nyolcz tized kilométer hosszúságú legmodernebb alkotás, a most megnyitott és kifogástalanul működő mű, mely folytatása egy Romániából Csimpáig terjedő és szintén a Th. Obach cég által épített 19.6 kilométer hosszú sodronypályának, napi tizenkét vagon szállítóképességgel hordja le Csimpáról a különféle építészeti szükségletek fedezésére megrendelt és mintaszerűen kidolgozott, fűrészelt fát, deszkát hat méter hosszúságban, valamint zsinidylt, tüzelő anyagot stb. a Petrozsényben felállított végállomáson levő rakódóra.

A kitűnőnek minősített sodronypályának, mely a legújabb találmányokat képező önműködő kapcsolószerkezetek alkalmazásával épült fel, párja — a kontinen-sen nincs.

A Romániába vezető tizenkilenc és hattized kilométer hosszúságú sodronypálya, valamint az ugyancsak Csimpán lévő 24 kilométer hosszú keskenyágányú iparvasut, mint a hírneves Obach cégek alkotmánya, hat éve működik már kifogástalanul és mintaszerűleg, s most, hogy a Pollacsek és Scheiber cég anyagi áldozatot nem kímélve kiépítette ezt az újabb pályát is büszkén állíthatja, hogy modernebbül berendezett fűrészvállalat hazánkban nincsen.

Említést érdemel e helyen, hogy e hó 2-án lett közigazgatási bejárás utján a forgalomnak átadva s így megnyitva a salgótarjáni közszénbánya részvénytársulat részére ugyancsak a Th. Obach cég által az új rendszerint felépített és kitűnően bevált vulkáni sodronypálya is, mely arra van hivatva, hogy a Krivézia

Mindjárt, mindjárt mondá ő, de meg kell néznem, hogy melyikből adhatok.

És sora vette a bokrétákat. Az is, ez is becses volt neki, az egyiket egy hereeg adta, a másikat egy gróf, a harmadikat egy bankár. Mind ismerte őket, hát meg akarta becsülni a virágjukat. Végre az én bokrétám jutott eszébe. Elolvasta a névjegyét: Kereszti Sándor.

Nem ismerem szólt. Ebből adok. S akkor ott a szemem láttára, a vadállatok módjára szaggatták szét az én édes bokrétámat idegenek. Neki magának egy szál se jutott belőle, mert a mi megmaradt azt a földre dobta szemét közé. Ez a jelenet sokat, mindent megmagyarázott nekem. Megtudtam ebből, hogy a mi rám várhat, az csak boldogtalanság, fölsimertem a saját neveltség örült voltomat. De arra nem éreztem magamat elég erősnek, hogy a lemondás kinjárt egy egész életlen kereszttől ápoljam. Azért tettem, amit tettem. Lehet, hogy bolond voltam, de akkor is jobb így. Én így szépen halok meg az ő nevével az ajkamon. S ezt mond el neki majd egyszer, meséld el s add át a fiokomban talált levelesomot s egy szál virágot, hervadt virágot, a mit nekem sikerült megmenteni, abból a bokrétából. Hozzád csak egy kéréssem van még. Ott a házban lakik a Zsiga cigány. Jó barátságban voltunk, megteszi nekem, hogy elhuz egy nótát. Az a nóta pedig egy keringő. Te ismered, együtt halgattuk egykor.

Oh mily bohó valék,
Mi balga gyermek.
Ilyen szerelmet. . .

N. K. J.

völgyben levő hatalmas síklótól, mely szintén a jelzett cég készítménye, a bányából megrakottan leszállított esilléket emberi segély nélkül önműködőleg magával ragadja és levigye a vulkáni állomásnál levő nagyszabású szénválasztóhoz. Egy-egy rakott esille bruttója 10 métermázsa; a sodronypálya szállítóképessége naponta 50 vasuti kocsirakomány. — Ilyen szerkezettel és működési képességgel berendezett sodronypálya Európában még csak kettő van, — az egyik Belgiumban, a másik Luxemburgban.

A f. hó 21-iki szakértői bejárásnál hivatalos küldöttekként szerepeltek: a miniszterium részéről: Ungár főmérnök, — a vasut részéről: Ney Ferencz főfelügyelő, Krenner Vilmos aradi üzletvezető helyettes, Vetter Géza felügyelő, Balázs M. A. forgalmi főnök, Szende Zsigmond ellenőr, Polgár Lajos osztálymérnök és Tribusz Gyula államás főnök; a megye részéről: Pogány Béla főjegyző, Buda Károly főszolgabíró és Mahler kir. mérnök; a salgótarjáni kb. részvénytársulattól Henrik és Rudolf főmérnökök, — az urikány-zsilvölgyi kb. társulattól Muguet bányaigazgató és Kriskó Bohus főmérnök, a vállalat részéről: Dr. Burger Sándor, Pollacsek Miksa, Scheiber Zsigmond, Karpelesz gondnok és Rüppel üzemvezető.

Vidéki levelezés.

Uj-Szt.-Anna, 1902. május 22.

Tekintetes szerkesztő Úr!

Visszatérve szűkebb hazánkba, csak most elmélkedhetünk a Petrozsényben látottakon és tapasztaltakon. Amott a színhelyen annyira meglepő és jöleső volt a szives fogadtatás, hogy azt csak érezni tuduk, de érte igazán köszönetet mondani csak most tudunk. Nem féltjük drága hazánkat, a mikor a Kárpátok bérczei között oly hazafiatk találunk, mint a minöket mi Petrozsényben, és míg Petrozsény község ügyeinek az élen oly derék magyar emberek állanak, mint Nagy Miklós bíró ur és Héjas József jegyző ur. Hosszadalmas volna a sok derék magyar urnak nevét felemlíteni, de nem hallgathatom el azon körülményt, hogy a salgótarjáni részvénytársulat nemesszivű igazgatója Andreics János ur minden várakozáson felül ingyen szállásról gondoskodott növendékeink részére. Tekintve azt, hogy növendékeink legnagyobb része nagyon szegény, de amugy is nagylelkű és nemes tett ez, mely Andreics igazgató ur hazafias érzését és jószívűségét igazolja, a mely Önök előtt sem ismeretlen. De mintha Önök a nagylelkű embereket monopolizálnák! Nem kevésbé jószívű emberről akarok megemlékezni: Rotter József bányatulajdonos és igazgató úrról. Ő nem tud magyarul beszélni, de az Önök társaságában magyarrá lett, mert különben nem részesülhetett volna nála kiránduló csapat olyan igazán magyaros vendégszeretemben, mint mi részesültünk, és Rotter a magyar dalokban nem gyönyörködött volna ugy, a mint tényleg gyönyörködött. — Életünk legszebb napjai közé soroljuk ezeket. És midőn kérem, hogy e sorokat tetszése szerint felhasználni sziveskedjék, tolmácsolja kérem valamennyi urnak, a kit megismertünk és a ki támogatott öszinte köszönetünket és nagyrabecsülésünket.

Fogadja tek. Szerkesztő ur nagyrabecsülésünket!

Hazafias üdvözléttel
a kirándulók nevében

Szántó Péter
tanár.

KÜLÖNFÉLÉK.

— **Kinevezések.** A vallás és közoktatásügyi miniszter a petrozsényi állami elemi népiskolákhoz Pfeifer Ilka polgári iskolákra képesített tanítónőt, Vigh Nándor áll. isk. igazgató sognőjét rendes tanítónővé, Homieskő Gizella egészségének helyreálltáig pedig Rácz Gizella okl. tanítónőt helyettes tanítónővé nevezte ki.

— **Esküvő.** Wagner Gyula petrozsényi szállodás folyó évi június hó 4-én délután öt órakor vezetioltárhoz Zöld Terus kisasszonyt.

— **Köszönetnyilvánítás.** A folyó hó 17-én a gymnasiumi szertárak felszereléseinek gyarapítására rendezett jótékonycélú mükedvelői előadásban felállítottak: A Salgótarjáni Közszénbánya Részvény-Társulat Igazgatósága 20 kor., Társláda 10 kor., Andreics János és Janza Vazul 6—6 kor., Mráz János 5 kor., Lotter József

(Vulkán) 5 kor., Braun Albert, Ungváry György és Molnár Ottó 3—3 kor., Blaschek Aladár, Rosenthal Manó, Piek Samu és Reich Jakab 2—2 korona, Tutte József és Vas Pál 1—1 korona. Fogadják ezért a gymn. bizottság legűzsebb köszönetét. Ugyisint forró köszönetünket fejezzük ki a műkedvelői előadásban a szíves közreműködésért: Henrich Vietorné, Priváry Géza, Czuppony Ilonka, Rosehnál Anna és Huth Margit urhölgyeknek, továbbá: Ungváry György, Schulek Jenő dr., Henrich Victor, Priváry Géza, Blaschek Aladár és Györke Ferencz urnak mint szereplőknek, Kósa Mihály ur rendezőnek, Végh János ur sugónak, Piek Samu ur pénztárnoknak és Buzás Vilmos urnak fáradságokért, Papp Sándor gyógyszerész urnak több szükséges festő szer adományozásáért, Iszlay Pál urnak, egy cinbalom, átengedéseért és Andreics János bányaigazgató urnak a társulati zenekar közre működése engedélyezéséért.

Gymn. bizottság.

A jótékonycélu előadás összes bevétele volt 274 korona, kiadás 71 kor., 31 fillér, tiszta jövedelme 202 kor., 69 fillér.

— **Műkedvelők** adták elő a hó 17-én Csiky Gergelytől: A Jó Fülöp című vígjátékot, a községi gymnasium javára. Az előadók előnyösen ismert játéka, most is megtöltötte a termet, érdeklődőkkel, habár az ünnep szombatja s az iparvállalatoknál e napon történt fizetés sokat visszatartott a kellemesnek ígérkező est élvezetétől. Minden dícséret elismerés és köszönet illeti azon hölgyeket és úrakat kik pihenésre szánt idejüket a jótékonyezél iránti tekintetből — feláldozták ily sok fáradsággal és vesződséggel járó közreműködésre. A darab ugyancsak hálátlan, semmi szenzációs részlet benne, azért a nagy közönség mégis folytonos figyelemmel és érdeklődéssel hallgatta, mit a szereplők kitűnő játékának tulajdonitunk, s habár mindnyájuk iránt felhangzott az elismerés szava ki kell emelnünk Matildot, kinek bátor, othonias játéka messze felülhaladta multkori szereplését. Igaz, hogy a szerep is egészen egyéni természetének megfelelő volt. A Jó Fülöp szerepe, sem vígjátéki, sem bohózat. Ungváry minden igyekezetével megjátszotta, de a legjelesebb színész sem volna képes a szerepben elfogadható egyéniséget alakítani. Érdeklődéssel várjuk az előadások folytatását. A darab után éjfél két óráig táncolt a jókedvű fiatalok s talán mert nem voltak sokan s így nem kellett szoronganiok, fesztelenebbül s nagyobb kedvvel mulattak.

— **Nagyszabású concert és táncestély van Lupényben** készülében, f. hó 31-re, a Dima féle vendéglő ős-szes termében. Szende Szidonia zongora művésznő és Klein Jakabné urhölgyek, Petrozsényben és vidéken előnyösen ismert Pán karmester vezetése alatt egy quintett, a lupényi kaszinói dalkör s több helybeli műkedvelő fog közreműködni. A concert célja: az újonnan épült róm. kath. templom számára harangalap teremése. E harangok fognak Lupéay temetői csendjébe szívhezszóló, vígabb f-dúr akkordot vegyíteni. A cél tehát igen nemes, programja válogatott, a közreműködők erők kiválóak. Csak az kívánatos most, hogy a környékbeli intelligencia is fölkarolja és sikerét biztosítsa, a mit őszintén ohajtunk is. A meghívók legközelebb szétküldetnek.

— **Esküdtöröség Deván.** A dévai királyi törvény-szék az esküdtörösiagra vonatkozó jogszabályi lajstromot 1902 év II-ik ülészakára a következő névsorral állapította meg: A., A rendes esküdtörös: Benke Miklós kormesáros, Schäffer Ödön kötel gyártó, Preisig Jakab kereskedő, Láng Ferencz kereskedő, Jakab Fülöp sör nagyraktáros, Botha Eremiász földbirtokos, Gálffy Ferencz földmives, Szörényi Antal birtokos, Zobel M. Gusztáv kereskedő, Kendoff Gerő kereskedő, Licker Viktor kereskedő, Csösz Károl földbirtokos, Árvájsz Márton magánzó, Betegh Károly kereskedő, Herezegh Sándor földbirtokos, Borbély Márton kisbirtokos, Zeidner Gusztáv kereskedő, Lukács Ferencz földbirtokos, Kosztin Nándor mézeskalácsos, Baresán P. Aurél vállalkozó, Hart János kereskedő, Csényi Emil m. kórházi gond. Schunn Guidó kereskedő, Stern Sámuel haszonbérlo, Csontya János kövező mester, Szilágyi Ignác kereskedő, Berivoy János földbirtokos, Makky József bádógos, Fogarasy Zsigmond földbirtokos, Zudor László földbirtokos. B., A helyettes esküdtörös: Dobozy Károly czukrász mester, Konez Aladár megyei központi iroda igazgató, Beke Ferencz ny. kir. tszéki iroda igazgató, Ifj. Moldován Sándor magánzó, Peiszer Lipót magánzó, Bajkay József vármegyei főkönyvelő, Bekker Károly kereskedő, Zádornitzky József cipész-mester, Kroll

Gyula nyomdatulajdonos és könyvkötő, Krausz Henrik építési vállalkozó.

— **A lefolyt pünkösdi ünnepek** alatt az ország közlomböző vidékeiről elég sok kiránduló látogatott el hozzánk, de az idő zordsága megzavarta élvezetüket. Meny-nyivel kellemesebbé tehetnék kirándulásukat ha azt az őszi időszakra tennék át, midőn a vidék megtekintése az enyhe meleg időben sokkal tanulságosabb és emlékezetesebb lenne. A magas hegyvidékek természetben fekszik, hogy a tavasz hiányát, a meleg őszi napok potolják.

— **Felhívjuk a polgárok figyelmét,** hogy a község házánál közszemlére van kitéve az országgyűlési képviselőket választópolgárok névjegyzéke. Mindenki meg-nézheti, hogy nincs-e a jegyzékben olyanok a neve kit e jog nem illet meg, vagy nem maradt-e ki valaki, kinek benn kellene lenni; mert 1903-ban csak azok szavazhatnak, kiknek neve a jegyzékben van.

— **Himnizoltás.** Livazenyben Május 26-án d. u. 2 órakor. A-B-Iszkronban májás 26-án d. u. 3 órakor. Petrillán májás 27-én délután 2 órakor. Vulkánban májás 28. án d. u. fél 4 órakor a hova a szilykorojesdi és Parosenyben lakó oltókötelesek is kötelesek el-vinni. Baniezán májás 29-én d. e. 11 órakor. Merisóron 29-én d. u. fél 1 órakor a hova a Krivadián lakó oltókötelesek is meg kell jelenjenek. Lupényben májás hó 30-án reggel fél 8 órakor. Felső Barbatenyben májás 30-án d. e. fél 11 órakor. Urikányban a hova a Kimpulnygyágiak is tartoznak májás 31-én déli 12 órakor. — Petrozsényben májás 31-én d. u. 2 órakor. — Az utószemle a fenti napoktól számítva hét nap után.

— **Fel kell hívunk** az illetékes hatóság figyelmét azon körülményre, hogy a vulkáni vámbivatalnál sok-szor hetekig sem lehet okmánybelyeget kapni, miáltal a lakosság sok kellemetlenségnek s gyakran károsodásnak van kitéve, különösen ügyletek megkötésénél.

— **A marosvásárhelyi róm. kath. főgymnasium tanulói** ünnep másodnapján a Szurdukba kirándulván ott Gerbert Guidó gyógyszerész által, tanáraikkal együtt vendégiszertő ellátásban részesültek, mely szívességgért lapunk utján is köszönetet mondának.

— **Táncvizsga** Folyó évi június 1-én vasárnap tartja meg a Wagner szálloda nagytermében táncvizsgáját egybekötve zártkörű táncokszorucskával felnőttek számára Neumann Márk okleveles táncatnár. Kezdeté a táncvizsgának este fél 8 órakor, a táncokszorucskának 9 órakor. Belépő-díj Személyenként 1 korona. Éjfél után Grand Cotillon. Csakis meghívott vendégek vehetnek részt.

— **Tolvaj házibarát.** Nyisztör Mihály felsőbányai illetőségű aninoszai lakos házában addig a míg ő pálinkáért a koresmában maradt Sanka Jakab házibarát ellopta az asztalról lévő zsebkendőbe göngyölt 46 koronát. Tettének elkövetése után a faképnél hagyta barátját, a ki visszatérve a palinkával keserves keresményének csak hült helyét találta.

— **Csendélet Vulkánban.** Pünkösdi első napján délután, világos nappal Vulkán községében, a fő-utcán a koresma előtt Elekcs Ignác, Ilyés János és Györfi Ferencz bányamunkások Darabos Imrét minden ok nélkül karokkal megtámadták és agyba főbe verték. Sérülései súlyosak.

— **Utonállok.** Megszimatolták a csendőrségi éjjeli járőröket, és futásnak eredtek mert más különben csak Csicsiri János petrozsényi lakos volna a megmondhatója annak a mit kapot volna valami Florecza Mihály és Kozán Lajos nevű napszámosoktól, kik őt f. hó 20-án éjjel az északi rakodó felé vezető fő-utczán megtámadtak s a nélkül, hogy egy szót is szólott volna hozzájuk, ütegelné kezdtek.

— **Vulkáni állapotok.** Az embernek feláll a hajszála ha rá gondol a vulkáni állapotokra. Nem kutatjuk, nem firtatjuk ki az ott lévő bajok oka, de hogy kell legyen valaki, a ki vagy ránehezedik mint egy olom-madár a haladás szárnyaira, vagy pedig a nemtörődöm-ség ruhájába öltözve várja a sültgalambot. A sok panaszkodás után kiküldöttük belmunkatársunkat a helyszíniére. Vasárnap volt. Borzasztó dolgokat mesélt el. A főuton minden koresma előtt nagy népesödület. Három verekedés egyszerre. Véres fejek összeszurkált arczok. Rendő egy száll se, pedig egy néhány községi rendő Vulkánnak sem ártana. Egy életveszélyes hid folt, hátán folttal. Egy gazdátlan nyaktörő ut. A mi más helyt város végén, vagy eldugott helyen, Vulkánban a főuton, négyhivatal mellett van még mindig a sokszor megénekelte híres kávéház. Gyengeállapot az, ha Vulkánban azt várják, hogy sok mindent mindig csak

személyesen a főszolgabíró vagy annak megbízottja végezzen el.

— **Sodronypálya hősök.** Elbolondítottak két fiatal embert Petrillán, köztük a bir fiátó is, hogy az a ki az újonnan felépült sodronypályán járó kosarak egyiké-be beleül s azon teszi meg az utat Petrozsényig s onnan vissza Csimpára, hatszáz korona jutalmat kap a vállaltól, s így pályáztá meg ő másodmágával a koholt pályadíjat. Tettük azonban könnyen válhatott volna végzetessé is, mert a kosarakat tartó vígan forgó kerek-ek visszatérőkben a leghosszabb és legmélyebb völgy felett váratlanul megállottak. A végállomáson volt valami javítani való. Egy egész napig várták remegve a magasban a szabadulás percét. Késő este volt már mire a csimpai állomásra megérkeztek a hol a remélt jutalom helyett a vállalat egyik örétől komoly fenyegetést s az aggodó szülőktől nem remélt nyaklevest kaptak.

— **A székelly társaság** megalakult Petrozsényben az egész Zsilyvölgyre kiterjedőleg. A marosvásárhelyi székelly társaság két kiküldöttje Máthé József és Papp Sándor f. hó 20-án a 10 órai vonattal megérkezvén Andreics János bányaigazgató magához kéréte őket s még néhány a székellység iránt érdeklődőt. Előadta, hogy minő intézkedések vannak életbeléptetve a bányá-nál az összes munkásokra és így a székellyekre is; elő-adását bő statisztikai adattal világosította meg. A ki-küldöttek a legnagyobb örömmel hallgatták az előadást s köszönetet mondtak a szíves felvilágosításokért. Ezek-után a társaság megalakult elnökévé Andreics János bányaigazgatót, alelnökké Gróf Toldalagi Samut s jegy-zővé Priváry Géza gymnasiumi igazgatót választván meg. Remélünk lehet, hogy gymnasiumunk államosí-tása, egy második kisedővő felállítása s népiskoláink fejlesztése érdekében megindított actionk eredményes lesz a székelly társaságok és székelly képviselők hat-hatos támogatása következtében. Bármely közgazdasági vagy culturalis érdekeink előmozdítását, támogatását készséggel ígérték meg a kiküldöttek. Andreics bánya-igazgató a gyűlés után vendégiszertő asztalához hívta meg a jelen voltakat, hol az egész Zsilyvölgynek, de kü-lönösen Petrozsénynek egy culturalis központtá való fejlődésének feltételeit több oldalról megvilágítva tár-gyalták.

— **Aradi tornászok kirándulása.** Az aradi torna-egyesületnek tagjai a pünkösdi ünnepet arra használták fel, hogy rég tervezett petrozsényi kirándulásukat megvalósítsák. Vasárnap hajnalban Nagy Sándor lyce-umi tornatanár, titkár-művezető vezetése mellett meg-érkezett Steinitzer Pál dr. ügyvéd alelnök, Görömbey István kir. albiró, Herling Gyula városi mérnök, Kell Lajos takarékpénztári ellenőr, Maurer Károly az Osztrák-Magyar bank főpénztárosa, Reich Jakab az aradi Széchenyi gőzmalom hivatalnok, Roznyay József dr., vegyész, gyógyszerár tulajdonos, Sándor Arthur bizto-sító társulati tisztartó, Szántó Mihály esanádi vasuti tisztviselő, Velerov Géza dr. ügyvéd és Visi Ferencz városi számtiszt, a kiket az állomásnál báró Ehrenberg Gyula, Váradi Vilmos, Végh János, Kohn Rezső, Buzás Vilmos és Spitzer Jenő fogadott. A Wagner szálloda-ban rövid pihenés után az illusztris társaság egye-nesen a Szurduk szorosba hajtatott ki, a melynek ter-mészeti szépségeitől elragadtatva voltak. A Magyar-Ro-mán határhídon fedetlen fövel élnekeltek himnus accord-jait erősen verték vissza a sziklahegyek. Pajusban a román vámbivatalnok rendkívüli szívélyességgel fogadta a társaságot, a hol a villásreggelinél a magyar-román barátságra több pohár ürittetett fenéig. A torna egye-sület tagjai Pajusból üdvözölték elnöküket Urbán Ivánt Aradvármegye és Arad város főispánját, Dr. Roznyay József a szoros szebb részleteiről fényképfelvételeket eszközölt. A gyorsan elköltött ebéd után a kirándulók a Paringra mentek fel a hol nem gyöztek betelni a fen-séges panorámától. A Csetate-Boliba már nem mehet-tek az idő rövidsége miatt. A kirándulóknak vidékünk szépsége annyira megtetszett, hogy többen még a nyár folyamán családjukkal együtt újra felkeresnek bennünket.

— **Lopás.** Prokop Lábán petrozsényi lakos f. hó 12-én vulkámba ment munkát keresni. Kérését holsem fel-jesítették. Visszajövet, hogy egészen üres kézzel ne ke-rüljen haza s utja mégis legyen valamivel kárpótolva elhajította Donice Petrunak kecskéit és juhait, melyek üri-zet nélkül legelészték az ut mellett. Ideje korán utol-érték s feljelentették.

— **Képek mindenünnen.** A hazafias érzést, a ma-gyarság szeretetét, a szép és művészet iránti érzéket már a gyermekek lelkében fejlesztjük. Az iskolában, a

családban, a gyerek játékában, szórakozásában mindig ezek a szempontok vezessék a tanítót, a szülőt. A gyermek végtelenül fogékony, a mit elplántálunk a lelkében, annak a gyümölcsét élvezi, ha ifjú, ha férfi lesz belőle. Művészi kézzel, gondnal és szeretettel megcsinált képekből áll ez a gyűjtemény, mely „Képek mindenünnen” ezimel most indult meg. Gyűjtésre való, a magyar gyermekvilágnak, ifjúságnak. Ami képet csak ismerünk eddig ilyen irányba: préselt kép, levonó kép, stb. mind külföldi nagybárra izlés-telen — és mindig idegen szellemet terjesztő reprodukciók. A „Képek mindenünnen” magyar művészek rajzából áll, művészi reprodukciókban, kitűnő jellemző szöveggel, hazafias, nemesítő, tanulságos tartalommal. Eddig 8 lap jelent meg a következő csoportokkal. 1., Mesék-Regék, 2., Történelmi helyek, várak, 3., Pásztorélet, 4., A kenyér, 5., Házi állatok, 6., Katonák, 7., Földrajzi képek, 8., Történelmi arcképek. Milyen szép például „A kenyér” című lap és milyen tanulságos, kedves és nemesítő az egyes képek alatti szöveg. És ilyen 6 kép, vagyis egy lap kép ára csak 2 fillér. Maguk a képek olyan jellemzők, olyan gondnal vannak reprodukálva, hogy a legdrágább iskolakönyvekben is alig akadunk párjukra. A képek Leitner M. L. és fia budapesti papir- és írószekerkeskedésében, valamint minden hazai könyv- és papirkereskedésben kaphatók.

CSARNOK.

Gyöngysorok.

Két virágszál többet ér az elégedettségnek, mint egy egész kert az elégedetlenségnek.

Az okos a holnapi nap számára is kíván, remél és megtakarít valamit.

A ki várni tud ezélhoz jut.

A jóság, egyszerűség, szeretetreméltóság, — ezek a kulcsok, melyek minden szívet megnyitnak.

A jó szív mindig igaz, nemes és önzetlen.

A nemeslelkűek mindig boldogok, ha utjukban boldogságot hinthetnek.

Órizzéjtek attól, ki első alkalommal úgy bánik, mint ha már husz évig lett volna barátotok, mert félő, hogy husz év múlva, mint ismeretlenekkel bánik veletek.

A pihenésnélküli élet fárasztó ugyan, mint a hosszú ut vendéglő nélkül; de élet restséggel és élet néha szabad órával: két egész különböző dolog.

Ne várjátok a szerencsétől azt, mit csak a szorgalom adhat. Minden, mi olesó nem sokat ér. Munka az ár, melylyel jólétünket meg kell fizetnünk. A meg nem érdemlett pénz utáni kapkodással, gyakran erkölcszeten pályára sikamlík az ember, mert mindenkor kártékony a pénz, ha nem a munka jutalma.

Mindig jobb az igaz ut, mert azon tévedni nem lehet: s ha később is de bizton meghozza gyümölcsét.

A bolond mindenkit, ki vele szóba áll, barátjának nevezget, míg a bölcs arról panaszkodik, hogy egy igaz barátot sem találhatott.

„Szeres és fogsz szeretettni”, ez örök igazság.

Felelős szerkesztő: **Nagy Miklós.**
Kiadótulajdonos: **Figuli Antal.**

HIRDETÉSEK:

Mivel szűkebb lakásba kell költöznöm, a butorok- és lakás felszerelés egy részét eladom.

Nagy Miklós.

Erdélyi bank és takarékpénztár

Részvénytársaság

KOLOZSVÁR

Alaptőke 2 millió korona.

Felajánlja szolgálatait a közel jövőben végrehajtandó

4 1/2% Magyar regale kötvények

4 1/2% „ vasuti kölesön ezüstben

4 1/2% „ „ „ aranyban

5% Magy. keleti állanv. kölesön aranyban

4 1/2% Magy. beruházási kölesön aranyban kamatozó kötvényeinek

4% Magyar koronajáradék ellenében való

konverziójára

vonatkozó felvilágosításokra, a konverzió keresztülvitelére, vagy a konvertálandó papiroknak más értékkel való előnyös kicserélésére.

Felvilágosítást minden tekintetben készséggel ad az

Igazgatóság.

Mázoló műhely.

Mély tisztelettel jelentem Petrozsény és vidéke n. é. közönségének, hogy a főutcán a Czinner Filöp tele házban mázólo műhelyt nyitottam.

Elvállalok ajtókat, ablakok festését és fladerozását, üzletberendezés, Portál, fürdőszoba szokli olajbani festését, szoba padló festését és lakkozását a legjutányosabb árban és a n. é. közönség izlése szerint a legpontosabban elkészítek.

Szíves támogatás és bizalmukat kérve vagyok

kiváló tisztelettel:

Balogh Sándor

mázoló mester.

9—13

Petrozsény.

Állást nyernek.

Az Országos Pályázati Közlöny utján, mely az országban betöltendő összes állásokat, közli, állást nyernek: ipari és kereskedelmi, mező és erdőgazdasági és műszaki tisztviselők, községi jegyzők és jegyzőirok, nőtisztviselők kereskedelmi alkalmazottak és gyakornokok. Előfizetési ára 1/4 évre 4 korona. Mutatványszámokat 30 fillér beküldése ellenében küld a kiadóhivatal Budapest Röck Szilárd utca 27. Állás-kereseti beigtatásnál minden szóért 6 fillér fizetendő, mely hirdetések legkésőbb csütörtökig fogad el a kiadóhivatal. 11—12.

Kérelem.

Petrozsény község valamint a kéményseprői kerületem területén lakó összes háziurakat és lakokat arra vagyok bátor felkérni, hogy a mult 1901-ik évről még hátralékban lévő kéményseprői

Ny. Figuli Antal gyorssajtóján Petrozsény.

rési tartózáisait a lehetőleg rövid idő alatt annál is inkább kiegyenliteni sziveskedjenek, mivel ellenkező esetben az előirt szabályzat 5 és 7 §-ai értelmében leszek kénytelen jogos követelésemet behajtani.

Petrozsény, 1902. május hó 17.

Tisztelettel:

Tutte József
kerületi kéményseprő mester

WEISZ TESTVÉREK

NŐI- ÉS FÉRFI-DIVAT ÁRUHÁZ

PETROZSÉNY, (Barcsay-féle házban)

T. Cz.

Van szerencsénk a nagyérdemű közönséggel tudatni, hogy budapesti és hazai első butorgyáraknál nagy bevásárlást eszközöltünk, mely butorok megtekinthetők a főutcai saját házukban lévő butorraktárban

Ajánlunk különösen teljes háló és ebédlőszobák, fényezett matt, félmatt és faragott, ugy-szintén seccesió stillusban. Továbbá hasonló ebédlő divánokat, székeket és mindentféle olesóbb és finomabb butorokat, esetleg részletfizetésre is, a legjutányosabb árak mellett.

Teljes tisztelettel

Weisz testvérek.

Fényképészeti műterem.

Értesítés!

Tisztelettel értesítjük a nagyérdemű közönséget, hogy a Joanovits-féle fényképészeti műtermet átvettük, azt a modern igényeknek megfelelően átalakítottuk

Ugy szintén az arckép-festészeti és nagyítási szakot berendeztük

Külső felvételek szintén eszközöltetnek. Kérjük a nagyérdemű közönség szives pártfogását

teljes tisztelettel

Kallós Oszkár fényképész
Bogár Arnold festő.

1—13

Kiadó lakatos műhely.

Saját házamban lévő felszerelt lakatosműhelyemet a-zonnal bérbe adom.

Petrozsény, 1902 május 23.

Özv. Huber Gyuláné.